Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen esikunta
Johto
TAMPERE

Muistio

BN4089

7.3.2017

Eduskunta
Hallinto- ja turvallisuusjaosto

HtJE 3/2017 vp, 8.3.2017

PUOLUSTUSVOIMIEN LOGISTIIKKALAITOKSEN ROOLI PUOLUSTUSHANKINTOJEN TEOLLISESSA YHTEISTYÖSSÄ

Puolustusvoimien logistiikkalaitos vastaa puolustusvoimien käyttämän materiaalin hankinnasta ja kunnossapidosta, mikä kattaa myös kunnossapitojärjestelmän suunnittelun ja rakentamisen. Hornet-kaluston korvaajahankinnassa (HX-hankinta) Logistiikkalaitos vastaa hankintasopimusten neuvottelusta ja on aikanaan sopimuksessa Suomen valtiota edustava osapuoli.

Teollista yhteistyötä kokevaa normiohjausta muutti vuonna 2012 säädetty laki julkisista turvallisuus- ja puolustushankinnoista (1531/2011), jolla pantiin täytäntöön EU:n puolustus- ja turvallisuushankintadirektiivi (2009/81/EY). Teollisen yhteistyön velvoitetta ei ole uuden lain aikana sovellettu.

Teollisen yhteistyön soveltamista ohjaavat valtioneuvoston periaatepäätös Suomen puolustuksen teknologisen ja teollisen perustan turvaamisesta (7.4.2016) sekä työ- ja elinkeinoministeriön julkaisemat teollisen yhteistyön säännöt (1.1.2012 ja tarkennus 25.4.2013). Puolustusministeriössä on valmisteilla ohje teollisesta yhteistyöstä puolustushankinnoissa.

Puolustusministeriö tekee teollisen yhteistyön velvoitteen asettamisesta erillisen päätöksen. Mikäli velvoite asetetaan, on Logistiikkalaitoksella velvollisuus sisällyttää ehto tarjouspyyntöihin ja hankintasopimuksiin sekä niiden rinnalla solmittavaan teollisen yhteistyön sopimukseen. Puolustusministeriö allekirjoittaa valtion puolesta teollisen yhteistyön sopimuksen.

HX-hankinnan tietopyynnössä on mahdollisille tarjoajille ilmoitettu, että teollisen yhteistyön vaatimuksen asettamista harkitaan mahdollisena ja tärkeänä elementtinä hankintaan liittyvien kansallisten kriittisten turvallisuusetujen turvaamiseksi. Puolustusministeriössä ja pääesikunnan logistiikkaosastolla on tehty harkintaa Euroopan unionin perussopimuksen kohdan SEUT 346(1)(b) sovellettavuudesta HX-hankintaan. Puo-

lustusministeriö on teettänyt asiasta myös puolustushallinnon ulkopuolisia asiantuntija-arvioita. Selvitysten perusteella SEUT 346(1)(b)-kohta on sovellettavissa HX-hankintaan ja teollisen yhteistyön velvoite on siten asetettavissa. Lopullisen päätöksen kohdan soveltamisesta tekee puolustusministeriö. Logistiikkalaitos valmistelee HX-hankintaa oletuksella, että teollisen yhteistyön vaatimus asetetaan.

Teollisen yhteistyön suoralla osuudella luodaan edellytyksiä hankittavan järjestelmän itsenäiselle käyttö- ja kunnossapitokyvylle. Itsenäisen toimintakyvyn vaatimukset (kriittiset huoltovarmuusvaatimukset) asettaa Ilmavoimien esikunta osana HX-järjestelmän operatiivisia vaatimuksia. Näihin vaatimuksiin perustuen Logistiikkalaitos suunnittelee hankittavalle järjestelmälle kunnossapitoratkaisun, jossa itsenäinen toimintakyky luodaan osin kotimaisella huolto- ja korjauskyvyllä ja osin varastoimalla vaihtolaitteita ja -komponentteja. Kunnossapitoratkaisun rakenne on erilainen eri konetyypeille. Pääosa puolustusvoimien lentokalustojen raskaasta kunnossapitokyvystä ja laitehuolto lähes kokonaisuudessaan on tällä hetkellä kotimaisessa ilmailuteollisuudessa.

Kunnossapitojärjestelmän osia on menestyksellisesi hankittu teollisena yhteistyönä. Tällaisia osia ovat olleet mm. hankittavan järjestelmän suunnittelutiedot ja muu taustadokumentaatio, järjestelmien toiminnan ja suorituskyvyn analysointiin käytettävät laitteet ja ohjelmistot, tietojen käyttöoikeudet sekä käytön edellyttämä koulutus. Täyttääkseen teollisen yhteistyön velvoitteensa myyjä yleensä suostuu luovuttamaan suunnittelutietoja, joita se ei välttämättä halua erillisenä myydä tai jotka hinnoiteltaisiin hyvin kalliiksi.

Epäsuoran teollisen yhteistyön tulee pääsääntöisesti kohdistua Suomen puolustuksen kriittisille suorituskyky- ja teknologia-alueille, jotka ovat määritelty keväällä 2016 julkaistussa valtioneuvoston periaatepäätöksessä Suomen puolustuksen teknologisen ja teollisen perustan turvaamisesta. Periaatepäätöksen perusteella pääesikunta on määrittelemässä kyvykkyysalueita, joihin liittyvän osaamisen säilyminen kotimaassa pyritään varmistamaan. HX-hankinnan tarjoajia ohjataan etsimään epäsuoran teollisen yhteistyön kohteita näiltä alueilta.

Teollisen yhteistyön järjestelyyn liittyy pääsääntöisesti velvoite allekirjoittaa kotimaisen toimijan kanssa sotatalous- ja/tai kumppanuussopimus, jolla varmistetaan kotimaahan luodun kyvyn saatavuus Puolustusvoimille myös poikkeusoloissa. Puolustusvoimien logistiikkalaitos vastaa em. sopimusten tekemisestä ja hallinnoinnista.

Apulaisjohtaja
Insinööriprikaatikenraali Kari Renko

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

JAKELU

TIEDOKSI